

Lausuntopyyntö Oikeuspalveluvirastosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Kaupunginhallitus 17.08.2026 § 157
4428/00.04.00/2026

Valmistelija: Elinkeinojohtaja Jarkko Heinonen
Talous- ja hallintojohtaja Katja Aalto
etunimi.sukunimi(ät)uusikaupunki.fi

Oikeusministeriö pyytää lausuntoa asetusluonnoksesta Oikeuspalveluvirastosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta. Asetusluonnos perustuu Oikeuspalveluvirastosta annetun lain muuttamisesta annettuun lakiin (316/2026) sekä Oikeuspalveluviraston oikeusministeriölle 27.2.2026 toimittamaan esitykseen.

Tausta

Oikeuspalveluvirastosta annetun lain muuttamisesta annettu laki (316/2026) tulee voimaan 1.1.2027 lukien. Sen mukaan talous- ja velkaneuvontapalvelut erotetaan oikeusaputoimistoista omiksi toimistoikseen. Koska Oikeuspalveluviraston toimistojen määrästä, nimistä ja alueista säädetään lain mukaan Oikeuspalveluvirastosta annetussa valtioneuvoston asetuksessa, tulee asetusta päivittää talous- ja velkaneuvonnan osalta. Esitysluonnoksen taustalla on lisäksi Oikeuspalveluvirastolle valtion tuottavuusohjelmassa asetetut tavoitteet sekä tarve palvelujen kehittämiseksi.

Asetusluonnos sisältää myös oikeusaputoimiston näkemyksen mukaisen ehdotuksen uusista talous- ja velkaneuvontatoimistoista ja uusista oikeusaputoimistojen ja edunvalvontatoimistojen alueista ja nimistä. Oikeuspalveluvirasto on tehnyt esityksen toimipaikkaverkoston muuttamisesta niin, että oikeusaputoimistoja olisi jatkossa enää yhdeksän ja edunvalvontatoimistoja ja talous- ja velkaneuvontatoimistoja kumpiakin viisi.

Uudistusesityksessä ehdotetaan Uudenkaupungin toimipaikan lakkauttamista. Toimipaikassa työskentelee yhteensä kymmenen henkilöä oikeusavun ja edunvalvonnan tehtävissä, minkä lisäksi siellä tarjotaan talous- ja velkaneuvonnan palveluja Raumalta käsin.

Kaupungin näkemys on, että uudistuksessa ei ole riittävästi huomioitu yksittäisten kuntien asukkaiden palvelutarpeita, saavutettavuutta tai henkilöstön näkemyksiä. Huomiotta on jätetty

myös asukkaiden luontainen liikkuvuus. Uudenkaupungin kaupunki on antanut oman lausuntonsa Oikeusapuviraston ehdotukseen (KH 25.5.2026).

Ehdotus lausunnon sisällöksi

Edunvalvontatoimistot

Uudenkaupungin kaupunki katsoo, että ehdotus edunvalvontatoimistojen vähentämisestä on alueellisen saavutettavuuden kannalta ongelmallinen. Laajat toimialueet heikentävät paikallistuntemusta, viranomaisyhteistyötä sekä asiakkaiden mahdollisuuksia henkilökohtaiseen asiointiin. Edunvalvonnassa korostuu yksilöllinen palvelutarve, jolloin paikallisen läsnäolon merkitys on keskeinen.

Laajat edunvalvontatoimistot ja toimipaikkaverkoston supistaminen tulevat tarkoittamaan väistämättä sitä, että välimatka edunvalvojan ja päämiehen välillä kasvaa. Tämä vaikeuttaa henkilökohtaista yhteydenpitoa etenkin niiden asiakkaiden osalta, jotka tarvitsevat säännöllistä asiointia tai tapaamisia edunvalvojansa kanssa. Koska edunvalvontatehtävän hoitamiseen liittyy päämiehen henkilökohtaisia tapaamisia ja erilaisten omaisuuksien hoitamista, niin yksittäisen toimiston laaja toiminta-alue vaikeuttaa omaisuuden hoitamista virkavastuun mukaisesti ja työaikaa kuluu liikkumiseen tarpeettoman paljon.

Ennen kaikkea kaupunki korostaa, että edunvalvontapalveluissa tulee turvata riittävä lähipalvelu joko toimipaikkojen tai säännöllisen asioinnin kautta, mukaan lukien mahdollisuus asiointiin kuntien tiloissa niillä alueilla, joilla varsinaista toimipaikkaa ei ole.

Talous- ja velkaneuvontatoimistot

Kuten Uudenkaupungin kaupunki on jo aiemmin lausunut, Talous- ja velkaneuvontapalveluiden erottaminen omiksi toimistoikseen on rakenteellisesti perusteltavissa, mutta niiden keskittäminen viiteen alueelliseen toimistoon sisältää merkittäviä riskejä palveluiden saavutettavuudelle. Kyseessä on matalan kynnyksen palvelu, jonka saavutettavuus on keskeistä taloudellisten ongelmien varhaisessa ehkäisyssä. Palvelujen etääntyminen voi johtaa palveluun hakeutumisen viivästymiseen ja ongelmien kasautumiseen.

Talous- ja velkaneuvonnan toiminta on Vakka-Suomessa ollut osa muuta paikallista palveluverkostoa ja toimipaikan lakkauttaminen heikentää tätä yhteistyötä ja vähentää palvelujen saatavuutta. Huolta

lisää myös se, että ulosoton toimipaikka poistui kaupungista vuoden 2026 alussa ja samalla loppui heidän osallistumisensa talousneuvonta toimintaa kustannussyistä.

Kaupunki katsoo, että talous- ja velkaneuvonnan palveluiden tulee olla saatavilla lähellä asiakkaita vähintään säännöllisen asioinnin muodossa, mukaan lukien mahdollisuus asiointiin kuntien tiloissa.

Oikeusaputoimistot

Oikeusaputoimistojen määrän vähentämien alle puoleen nykyisestä määrästä on merkittävä muutos, joka yhdessä toimipaikkaverkoston supistamisen kanssa vie palvelua kauemmas asiakkaista. Oikeusaputehtävät edellyttävät usein henkilökohtaisia tapaamisia, jonka vuoksi oikeusaputoimistojen määrän merkittävä vähentäminen heikentää palvelujen saavutettavuutta erityisesti alueilla, joilla liikenneyhteydet suuriin keskuksiin ovat rajalliset. On myös realistinen vaara, että Turun toimipisteen kuormitus lisääntyy liikaa ja palveluun pääsy vaikeutuu. Etäpalvelut täydentävät, mutta eivät korvaa fyysistä asiointia.

Oikeusapuviraston palvelut on periaatteessa turvattu vain asetuksissa määrätyissä toimipaikoissa. Onkin syytä arvioida, pitäisikö paitsi Vakka-Suomen, niin myös merkittävästi laajempaa aluetta palvelevan Uudenkaupungin toimipaikan säilyttämistä harkita uudelleen, jotta palvelut voidaan tosiasiallisesti turvata ja varmistaa, ettei Turun toimipaikka kuormitu liikaa, eikä Turun ja Rauman toimipaikkojen väliin jää tyhjiötä.

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Atso Vainio

Päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

- ottaa lisäasian käsittelyyn ja
- antaa edellä esitetyn lausuntonaan Oikeuspalveluvirastosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
